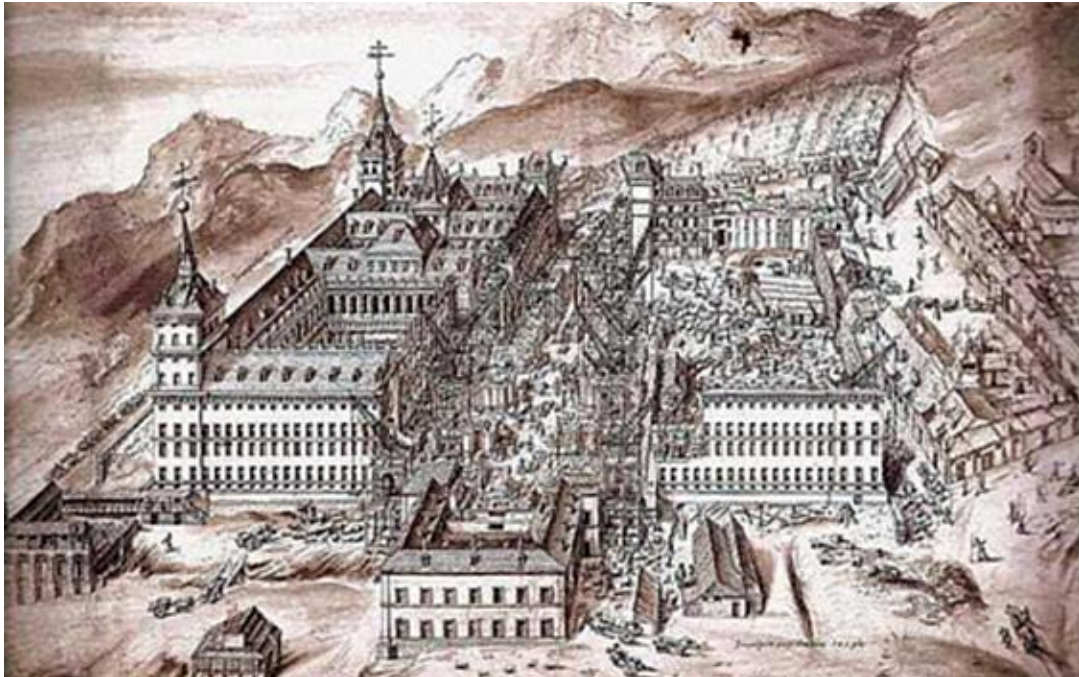

Escorial/Real monasterio de San Lorenzo del Escorial - kráľovská rezidencia v Madride, založená Filipom II.; postavená 1563-84 J.B.Toledom a J.Herrerom ako najtypickejšia stavba španielskej *renesancie* (pozri *desornamentado*); pravouhlý pôdorys pri spojení *profánnej* a *sakrálnej* architektúry (*palác*, *kláštor* a kupolový chrám San Lorenzo na pôdoryse *gréckeho kríža*); pozri *bibliotéka*, *Codex aureus Escorialensis*; J. F. De Navarrete

Stavba Escorialu (dobová rytina, 15.-16.st.)

Escorial Beatus - *Beatus Escorial*

esej - z angl. essay, franc. essai – „pokús, skúška“; v literatúre o výtvarnom umení literárne umelecké spracovanie vedeckých otázok *dejín umenia* a teórie umenia, *estetiky*, spoločenskej praxe; autorom názvu filozof M. de Montagne (1580); esej odráža autorovu subjektivitu, prežitok, účasť, pôvodnosť myslenia, obraznosť a zmysel pre literárnu formu; esej rozvíjaná v 18.st. (G.E.Lessing), v 19.-20.st. (F.X.Šalda, M.Bense, L.Aragon)

esejci/eséni - asketická *židovská* sekta z 2.st.pr.Kr.-1.st.po Kr. (pozri *chasidi*), ktorá očakávala príchod *Mesiáša* v blízkej dobe a pokladala za svoju úlohu pripraviť na to pôdu; býva označovaná za predchodkyňu *kresťanstva*; jedna zo siekt žila v predpokladanom kláštore v blízkosti jaskýň pri Mŕtvom mori, kam sa uchýlila pred prenasledovaním *sanhedrinu*; pevnosť/kláštor nazývaný Arabmi Chirbet Kumran; pozri *Kumrán*, *kumránske zvitky*, *kumránska sekta*; *Apokalypsa*; *olej olivový* (Nový biblický slovník); *asketizmus*

Heriban: z gréc. hósoi alebo sýrskeho hasayyá – „svätí, pobožní ľudia“; neskoršia *judaistická* sekta, ktorá prekvitala v *Palestíne* medzi 2.st.pr.Kr.-2.st.po Kr.; o jej existencii sa zmiňujú diela židovského dejepisca *Josepha Flavia* (37-100 po Kr.), židovského filozofa, píšuceho po grécky, *Filona Alexandrijského* (25 pr.Kr.-40 po Kr.), rímskeho polyhistora *Plinia Staršieho* (23-79 po Kr.) a *kumránske zvitky*; zakladateľom sekty esejcov bol „Učiteľ spravodlivosti“ (jeho meno je neznáme), ktorý 150 pr.Kr. v očakávaní blížiaceho sa konca sveta (*apokalypsa*) nabádal *Židov* k prísnemu zachovávaní *Zákona* a získaval si nasledovníkov, ktorí sa zoskupovali do spoločenstiev; najvýznamnejším spoločenstvom je *kumránska sekta*, komunita mníškeho charakteru na púšti pri Mŕtvom mori; niektoré spoločenstvá pripúšťali *manželstvo*, iné (napr. kumránske) sa vyžadoval *celibát*, zakazovalo sa súkromné vlastníctvo, zachovávali sa prísne disciplinárne predpisy, rešpektovalo sa hierarchické postavenie členov a praktizovali sa každodenné kultové očisťovania, spoločný život apod.

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Esejec (kolorovaný , Norimberská kronika, 1493)

Éset - Zamarovský: egyptská bohyňa v Grécku nazývaná Isis; dcéra egyptských bohov *Geba* a *Nut*, sestra a manželka boha *Usírewa*/gr. *Osirisa*, matka *Hóra*; nebeská vládkyňa sveta, darkyňa života, rodičiek, mocná čarodejka > *bohyňa plodnosti a materstva*, bohyňa zdravia (pozri *bohovia lekárstva*); tvorkyňa zelene (pozri *farba zelená*); spolu s Usírewom a Hórom tvorí božskú *trojicu*; spolu s *Nebthet*, *Neit* a *Selket* strážili *podsvetie* boha Usírewa; v mytologickom príbehu hľadala po Egypte kusu Osirisova tela, keď ho zákerne zavraždil brat *Sutech* a spojila ich *balzamovaním* > tak vznikla *pramúmia* (pozri *múmia*); najstaršie doklady o kulte už z konca 4.tis.pr.Kr., najstaršie zobrazenie bohyne zachované z raného 3.tis.pr.Kr., posledné doklady z polovice 1.tis.po Kr.; informácie o nej v Starej ríši: Texty pyramíd, v Strednej ríši Texty rakiev, v Novej ríši *Knihy mŕtvych* (chronológia pozri *egyptské umenie*); významným prameňom je aj tzv. *stéla Meternichova*; napriek tomu nie je bezpečne známe miesto vzniku Esetinho kultu (zrejme *Dolný Egypt*); nepodarilo sa jednoznačne objasniť ani pôvod a význam mena; podľa prevládajúcej mienky meno znamenalo sídlo, sedadlo, v užšom význame trón (možno bola pôvodne bohyňou zosobňujúcou kráľovský trón; hieroglyf jej mena znamená súčasne trón); spolu so súrodencami, rodičmi a prarodičmi (*Su* a *Tefnut*) bola súčasťou božského spoločenstva *Deväť bohov z Onu*; za matku jej syna Hóra považované aj iné bohyne (najmä *Hathora* a *Nut*); mnohé bohyne s Esetou splývali, nakoľko mali zhodné funkcie; potom, čo počala so svojím manželom (pozri *Usírew*) syna Hóra (Lurker spomína *legendu* o jej tehotenstve z *vínnych hrozieň*), uchýlila sa na plávajúci ostrov Achbit (v preklade *papyrusová húština*; grécky Chemmis), tam ho porodila a ochraňovala pre *Sutechom*, kým nedorástol a nemohol pomstiť otcovu smrť a nastúpiť vládu na Zemi; keď sa jej podarilo presvedčiť *deväť bohov* o jeho práve na trón, zostúpila do *podsvetia* a stala sa ochrankyňou mŕtvych; chránila ich telá svojimi krídlami a ich duchov (pozri *Ba*) pred zlom, čo ich čakalo po smrti (pozri *sieň oboch právd, váženie srdca*); preto obľúbenou ochrankyňou živých, ale najmä *žien* a matiek; napriek všeobecnej obľube dlho nemala svoj samostatný kult, ani chrám a bola uctievaná iba spoločne s Usírewom a Hórom; jej kult sa osamostatnil až v Novej ríši (zasväcovali sa jej osobitné kaplnky); v Neskorej dobe vzrástol jej význam ako ochrankyne mŕtvych a patrónky *žien* (pozri *patrón*); kult vyvrcholil v dobe grécko-rímskej (pozri *antika, helenizmus*), keď bola vyhlásená za manželku helénskeho *Serápisa* (rad Esetiných chrámov od Alexandrie po Asuán a Meroe); koncom 5.st.pr.Kr. jej kult prenikol do Grécka, koncom 2.st.pr.Kr. do Ríma; v *Rímskej ríši* jej kult kulminoval v 2.-3.st.po Kr. a udržal sa do protipohanských dekrétov cisára Teodózia I.; kult Eset celkom zanikol až roku 551 po Kr. násilnom zatvorení jej chrámu na ostrove Fílai cisárom Justinianom; najstarší dochovaný chrám Eset pochádza z čias

26.dynastie a vznikol prestavbou zádušnej kaplnky (pozri *zádušný chrám*) pri pyramíde kráľovnej Henutsen; podstatne starším bol nezachovaný chrám v Hebejete, na mieste neskoršieho známeho *Isaionu*; najzachovalejším je Esetin chrám pôvodne na ostrove *Filé/Fílai/Pilaku*, 1970 premiestnený pri výstavbe Asuánskej priehrady na neďaleký skalný výbežok na pobreží; založený Ptolemaiom I. (367-283 pr.Kr. zakladateľ helénskej dynastie Ptolemaiovcov; pozri *Kleopatra*); a dokončený cisárom Marcom Aureliom (2.st.po Kr.); z červenej žuly, s dvoma pylónmi (45,5 a 32m širokými, 18 a 22m vysokými), s nádvorím s piliermi, stĺpovou sieňou, svätyňou s viacerými miestnosťami a tradičnou reliéfnou výzdobou (jeho súčasťou bola tradičná *Usírewova* kaplnka); zvyšky menších chrámov z čias Ptolemaiovcov sú v Asuáne, Dendere, oáze Charge a i; žiadne chrámy sa nezachovali v *Mennoferi*; štarších vyobrazení Eset sa zachovalo málo, veľké množstvo z Novej ríše (na *sarkofágoch*, rakvách, stenách hrobiek a chrámoch a *papyrusoch*); má na nich podobu štíhlej krásnej ženy, s hlavou zakrytou šatkou stiahnutou stuhou (*klaft* ?), nad ktorou je štylizovaný kráľovský trón (hieroglyf jej mena) alebo ozdobná čiapka v podobe *supice* a koruna zo vztyčených hláv posvätných kobier (pozri *vedžo*, *ureus*); navyše má na hlave kravské rohy (prevzala ich od *Hathory* v 15.-10.st.pr.Kr.; pozri *krava*) a slnečný kotúč (patrí jej ako Réovej dcére; ten ju prijal za dcéru, keď vyliečila jeho zranenie); na sarkofágoch má zvyčajne široké *krídla*, rozťahnuté v ochrannom geste; v ruke drží zvyčajne "znak života" *anch* alebo *amulet* nazývaný *Isidin uzol/ tit*, alebo *sistrum*; sošky ju zvyčajne zobrazujú sediacu s malým Hórom na kolenách (zobrazenie Eset/Isis dojčiacej Hóru vzor pre neskoršie obrazy *Madon*; ďalej pozri *Hall: Mária*); od ptolemaiovských čias (4.st.pr.Kr.) zobrazovanie Eset v gréckom poňatí; sochy a reliéfy v dlhom rúchu s bohatými záhybmi, niekedy aj bez rúcha (pozri *móda*, *kalasiris*); sedí na tróne, občas aj na *psovi* (čo vyjadruje jej splynutie s bohyňou *Sopdet*, čiže naším *Síriom*, ktorého Gréci a Rimania volali *Psia hviezda*); postupne Eset dostala aj nové *atribúty*: veslo (bohyňa alexandrijského prístavu), kosáčik mesiaca (bohyňa Mesiaca; pozri *bohovia mesiaca*), *roh hojnosti* (darkyňa potavy), *fakla* (bohyňa kúziel); kult Eset za hranicami Egypta od konca 5.st. po heslom *Isis*; pozri *Deväť bohov z Onu*, *Ištar*, *Aštara/Aštarta*, *Inanna*, *Filé*; *škorpión* (Baleka); *Isaion*, *Isia*, *Isidine mystériá*, *Isidin uzol*

-v súvislosti s heslom *Isaion*: pôvodne zrejme najstarší chrám *Eset/Isis* v Hebejete, ktorý padol za obeť novému chrámu, ktorý na jeho mieste založil kráľ Nechetnebef z 30.dynastie (chronológia pozri *egyptské umenie*); dokončil ho Ptolemaios II. (3.st.pr.Kr., samostatný vládca v helenistickom *Egypte* a priľahlých oblastiach *Afriky* a *Ázie*); ohradený múr *Isaionu* meral 400x300m, samotný chrám 180x60m

www v súvislosti s heslom *Isis*: bohyňa Isis má pôvod v egyptskom náboženstve; vo faraónovom paláci patril k najvýznamnejším miestam panovníkov trón zvaný *eseth*; od neho bolo prevzaté meno pre bohyňu *Eseth/Eset*, v pogrčtenej forme *Isis*; predstavuje ju socha s kravskými rohmi, jej kultovým miestom je Búsiris uprostred Delty; Eset zaviedla písanie písmen (pozri *Thovt*), spojila muža a ženu tak, aby sa im po deviatich mesiacoch narodilo dieťa a aby prejavovalo úctu k rodičom a bolo trestané na zlé správanie k nim; v procese helenizácie bola Isis idealizovaná do podoby ženskej krásy a z pôvodne teriomorfnej (/zvieracej) podoby či aspoň kravskej hlavy jej zostala aspoň štylizovaná koruna z kravských rohov, ktoré potom nadobudli podobu mesačného kosáčika zvierajúceho slnečný kotúč; tiež sa množili jej funkcie, bola stotožnená s gréckou *Tyché* (osudom) a potom sa nazývala *Isityché* či *Tyché Agathé* a ako taká darkyňou dobrého osudu a víťazstva (lat. *Victrix*), ďalej s *Afroditou*, a potom sa zrodila z vln a dostávala priezvisko *Pelagia* – „Námorná“ či *Euploia* – „Plavbe priaznivá“; 5.marca sa konali slávnosti *Isidinej lode* (lat. *navigum Isidis*), ktorými bola zahajovaná moreplavba; s gréckou *Demeter* bola vzťahovaná k eleusínskym mystériám; presne sa nevie, prečo sa Isis stala bohyňou prinášajúcou spásu (gréč. *Soteira*, lat. *Salutifera*); v kombinácii s bohyňou *Hygieou* získala Isis moc liečiť, čo by vysvetlilo votívne dary v chrámoch, ktoré majú podobu vyliečenej časti tela, u *Isidy* najčastejšie oči

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Eset>

Esetin uzol/tit - Zamarovský: *amulet*; zobrazovaná s ním bohyňa *Eset*; totožný s *Isidiným uzlom* (?); pozri *egyptské umenie*

eschatológia - náboženské učenie o radikálnej zmene sveta, jeho zániku a počiatku ideálneho sveta; záverečná časť kresťanskej *dogmatiky* o posledných veciach človeka a ľudského pokolenia; pozri *evanjelium*, *orfizmus*, *súdny deň*; *apokalypsa*, *koniec sveta*, *Posledný súd*; *krucifix*, *Božie kráľovstvo*

www v súvislosti s heslom Svedkovia Jehovovi: eschatológia svedkov Jehovových je ústredným systémom ich náboženské presvedčenie; svedkovia Jehovovi veria, že posledné dni, ako bolo predpovedané v 2. Timoteovi, v 24. kapitole *Matúšovho evanjelia* a *Zjavenie*; eschatológia začala v roku 1914; vtedy Ježiš Kristus neviditeľne prítomný začal vládnuť v nebi;

www: v islame pozri postavu *Dajjal*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Eschatologia>

eschatológia v severskej mytológii - pozri *severská mytológia*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Eschatology_in_norse_mythology

eschatológia židovská - židovská eschatológia

eschatologické témy - napr. *Majestas Domini*, *Premoženie diabla*, *Posledný súd* a d';; pozri *apokalyptické motívy*, *Apokalypsa*

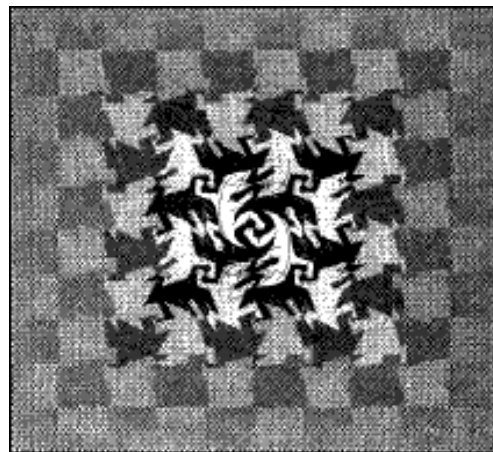
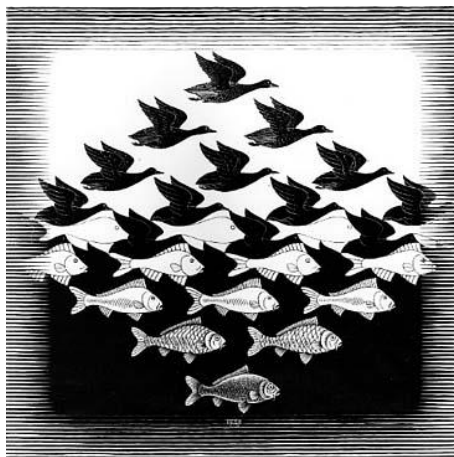
<http://hu.wikipedia.org/wiki/Eszkatol%C3%B3gia>

<http://it.wikipedia.org/wiki/Eschatologia>

eschatologický boj - Druhý eschatologický boj

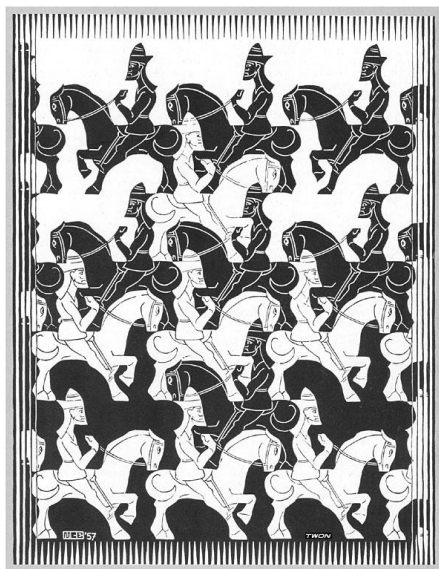
Escher Maurits Cornelis - pozri *optický klam*, *reverzibilné figúry*, *teselácia*

https://www.google.sk/search?q=M.+C.+Escher&rlz=1C1TEUA_enSK466SK466&aq=f&oq=M.+C.+Escher&aqs=chrome.0.57j0l3.2405&sourceid=chrome&ie=UTF-8
http://www.google.sk/imgres?imgurl=http://www.mcescher.com/Biography/lw306.jpg&imgrefurl=http://www.mcescher.com/Biography/biography.htm&h=365&w=365&sz=48&tbnid=pqtvq01JwqtH4M:&tbnh=90&tbnw=90&zoom=1&usg=__KpxsRMe2orpsVU-ybPkxmJo8IqY=&docid=2nbVPqIEC0OnDM&sa=X&ei=wDhcUbCBD-2O4gSw7IDgAQ&ved=0CFIQ9QEwBg&dur=4284
http://en.wikipedia.org/wiki/M._C._Escher
http://ca.wikipedia.org/wiki/Maurits_Cornelis_Escher

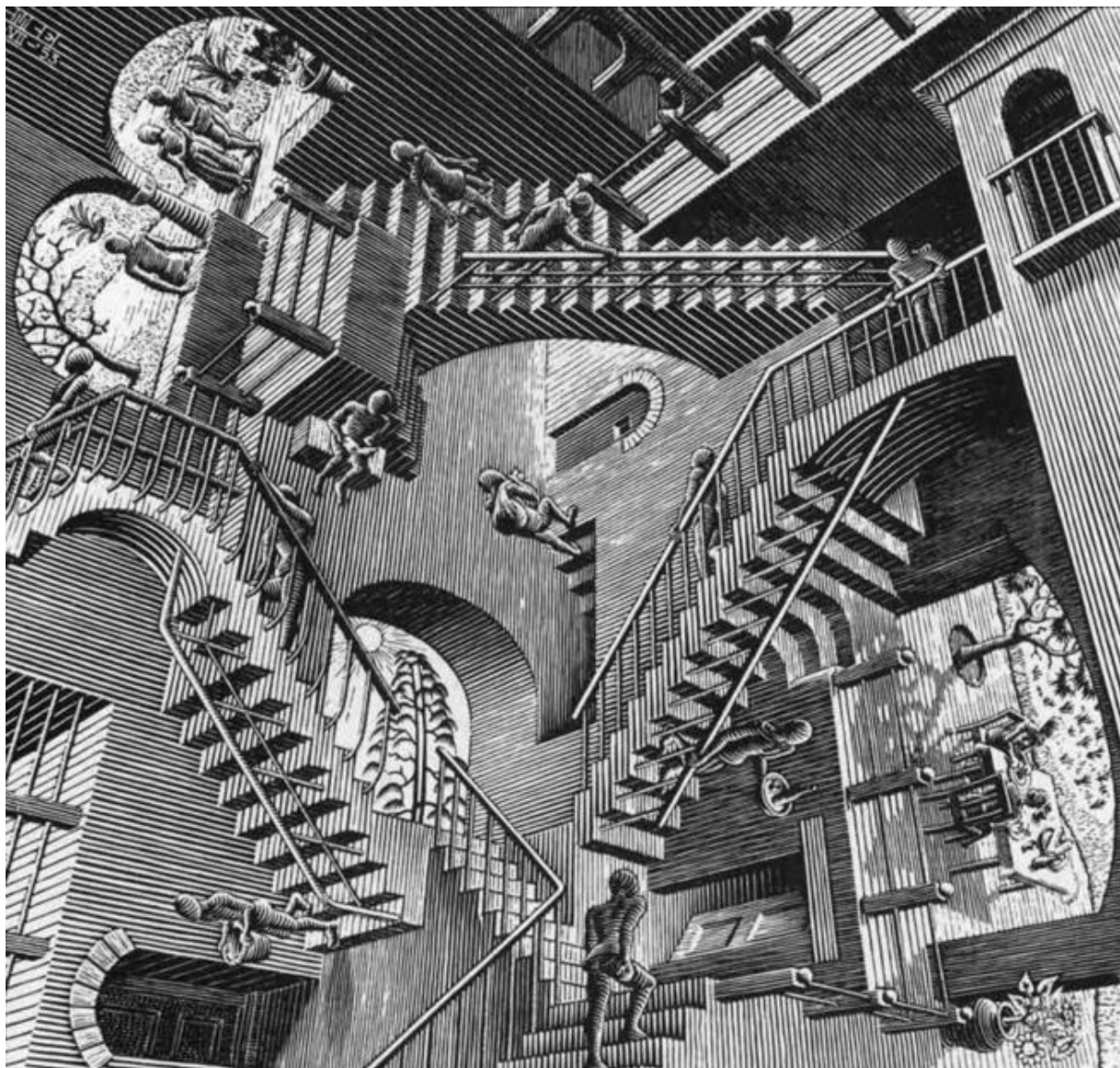

M. C. Escher

M. C. Escher

M. C. Escher

M. C. Escher: Relativita

M.C. Escher: Schody

eskalátor - pohyblivé schodisko; pozri *architektúra*

eskarpa - v *bastiónovej sústave* označenie vonkajšej steny *bastiónu* alebo *kurtiny*, ktorá súčasne tvorí svah priekopy; nárožia sú *armované*; jej náprotivkom je *kontraeskarpa*; pozri *fortifikácia*

Eskimáci - pozri *Aleuti*; *Aljaška*

Inuitský šaman

eskimácke umenie - pozri *Thule*; *iglú*, *medveď*

Eskulap - gréc. Asklepios

Espace 1951 - futuristická skupina z 50.rokov v Paríži

Espinabete Felipe de - (1799); španielsky sochár 18.st., špecializujúci sa na hlavy svätcov

https://www.google.sk/search?q=Felipe+de+Espinabete&espy=2&biw=1858&bih=995&tbn=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=qHzeVJmrFcv_ygORpoCgDQ&ved=0CDYQsAQ

F. de Espinabete: Archanjel Michael (18.st.)

F. de Espinabete: Mária Magdaléna v divočine (18.st.)

espolio/expolio - španiel.; *christologický* námet Vyzliekanie Krista
esprit - *duchapnosť, dôvtip, vtipnosť*; pozri *žart*

ésprit-forme - *forme-ésprit*

Esquilin - jeden zo *siedmich rímskych pahorkov*; pozri *Tellus*

esrat naschim - zamrežovaná *empora ženská* nachádzajúca sa v *synagóge*, v *hale* na zadnej strane, so vchodom z vonku; ženská *empora* zmizla najskôr v USA; porovnaj zmeny miesta čitateľského pultu *almemor*, tiež späté s emancipačnými snahami 19.st.

estakáda - pozemná komunikácia vedená na *stĺpoch* alebo *pilieroch*; pozri *urbanistika*

Estaube Beatus - *Beatus Estaube*

Estense Apocalypse - *Apokalypsa Jánova*

Ester - hebr. אֶסְתֵּר /Edissa, Hadassah > v perzštine hada – „myrta“; tiberian 'estery; pre svoj význam *myrta* ako symbol *panenstva* > Ester je v *kresťanstve* predobrazom *Panny Márie* (pozri *paralelizmus*); pozri *biblia* (Nový biblický slovník); *apokryf*

-apokryfný príbeh o druhej manželke *perzského* kráľa *Ahasvera* a neteri *Mordechaja*, ktorá svojím príhovorom u kráľa odvrátila vyhubenie *Židov*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Esther>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Th%C3%A9odore_Chass%C3%A9riau

<http://www.facsimile-editions.com/en/me/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Book_of_Esther

<http://www.tali-virtualmidrash.org.il/SearchResultsEng.aspx?ts=16>

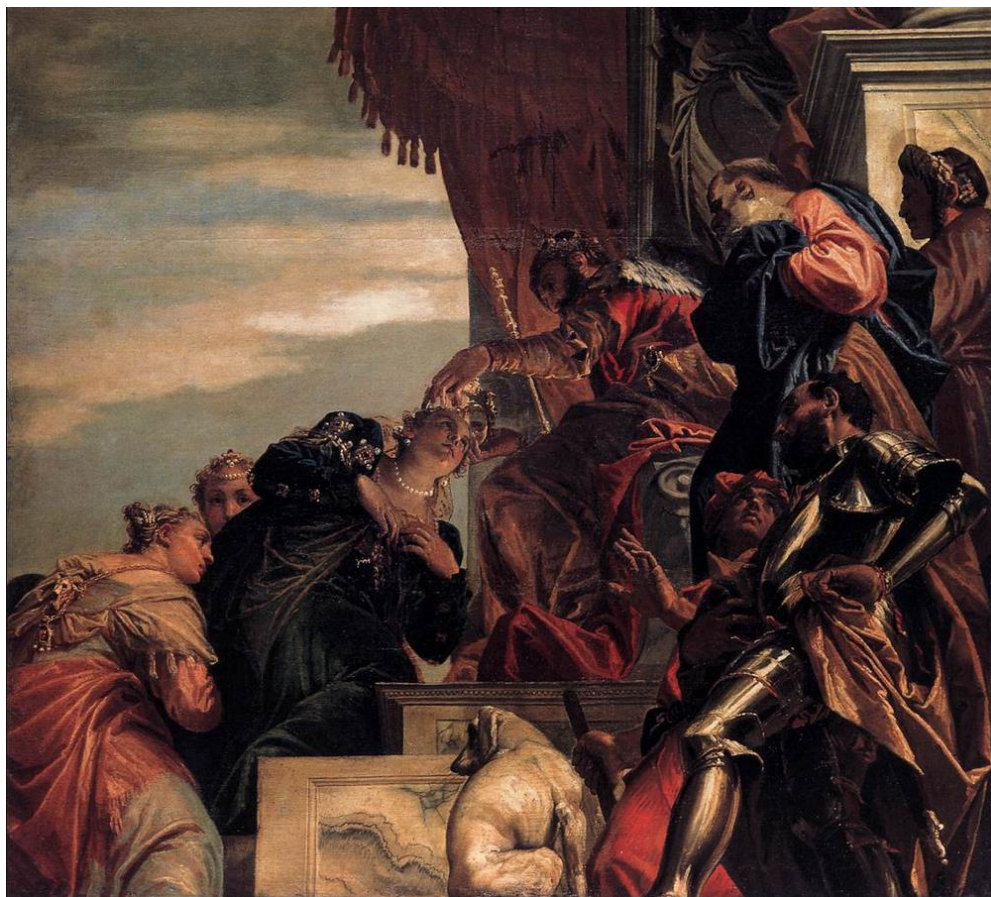
http://www.texemarrs.com/072005/prophecies_in_esther.htm

Ahasver a Ester za stolom s hosťami (MS Douce 211, 14.st.)

K. Witz: Ester pred Ahasverom (1434-1435)

P. Veronese: Ester korunovaná Ahasverom (1556)

P. Veronese: Mdloby Ester (16.st.)

H. Burgkmair st.: Príbeh Ester (1528)

J. Tintoreto: Ester pred Ahasverom (16.st.)

J. Tintoreto: Ester pred Ahasverom (1555)

L. van Leyden: Ester pred Ahasverom (rytina, 1518)

P. Galle podľa M. van Heemskercka: Ester povedela Mordechajovi, že odmieta rúcho (rytina, 1564)

P. Galle podľa M. van Heemskercka: Ahsver korunuje Ester za kráľovnú (rytina, 1564)

P. Galle podľa M. van Heemskercka: Ahasver sa radí s Hammanom (rytina, 1564)

Majster DD: Ester pred Ahasverom (strieborný tanier, 1526)

H. Collaert II podľa M. de Vos: Ester (rytina, 1581)

Ch. van Sichem I: Mordechaj prichádza k Ahasverovi a Ester (drevoryt, 17.st.)

Ch. van Sichem I podľa L. van Leydena: Ester pred Ahasverom (rytina, 17.st.)

H. Francken III : Hostina Ester (17.st.)

A. de Gelder: Esther a Mordechaj (1685)

A. de Gelder: Ester a Mordechaj píšu druhé písmeno Purim (1685)

Rembrandt: Ahasver a Haman a Ester (17.st.)

A. de Gelder: Židovská nevesta. Vyzdobená Ester (1684)

A. de Gelder: Židovská nevesta. Vyzdobená Ester (1684)

S. Koninck: Ester sa pripravuje na stretnutie s Ahasverom

A. Gentileschi: Ester pred Ahasverom (1628-1635)

J. Victors: Ester a Haman pre Ahasverom (1635-1640)

J. Victors: Hostina Ester (1645)

F. Francken (II): Ester pred Ahasverom (17.st.)

C. Vignon: Ester pred Ahasverom (1624)

P. Lastman: Hamman prosí Ester (17.st.)

J. Lievens: Hostina Ester (1625)

A. Gelder: Mordechaj hovori s Ester (1675)

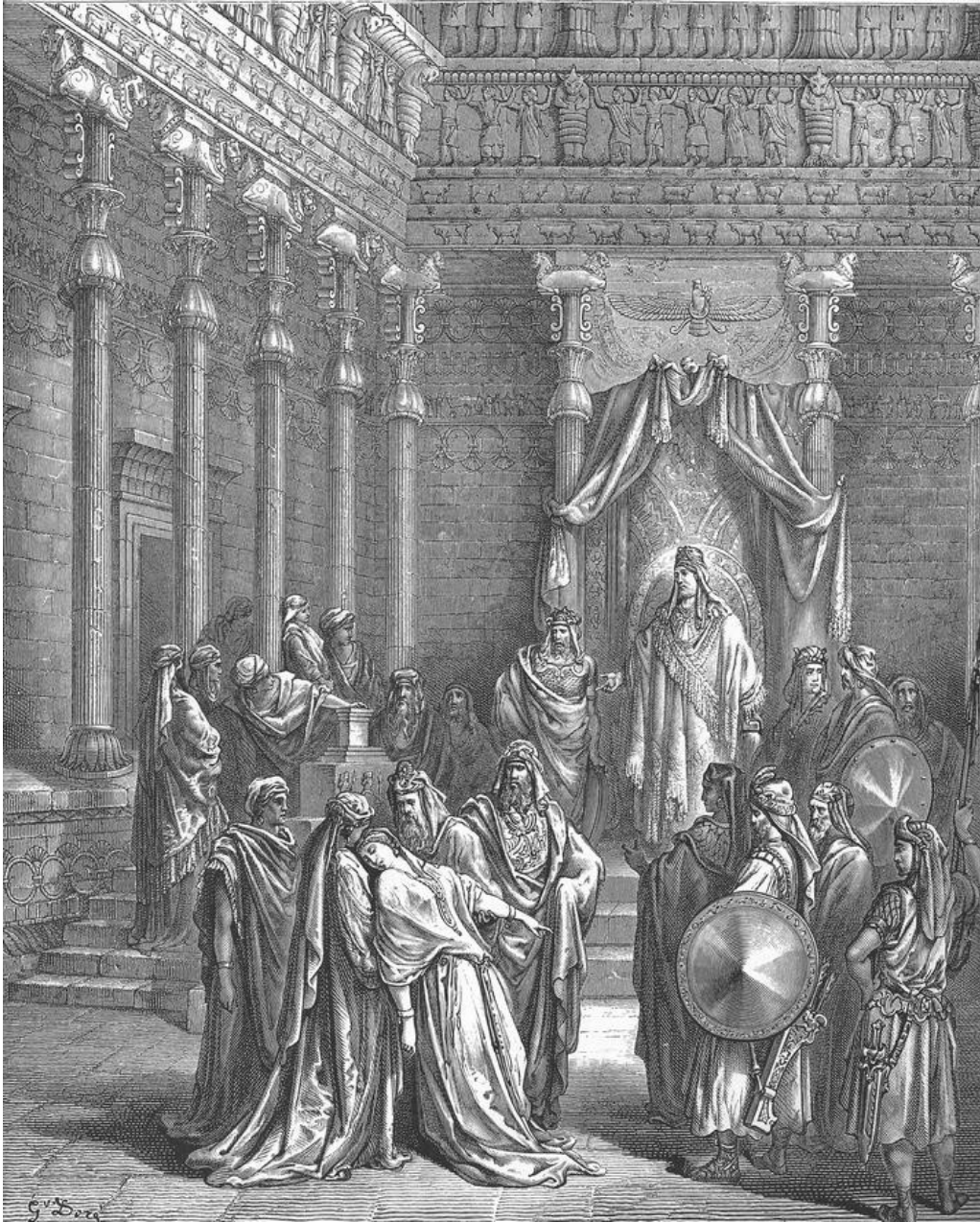
Guercino: Ester pred Ahasverom (17.st.)

T. Chassériau: Ester (1841)

G. Doré: Ester obviňuje Hammana (drevoryt, 1866)

G. Doré: Ester pred kráľom (drevoryt, 1866)

estét - milovník *krásky*, príp. aj povrchný a pokrytecký stúpenec estetického formalizmu - snob

estetická rovnováha - kategória *estetiky* vyjadrujúci istú vyváženosť, rovnováhu predmetu ľudského estetického a iného záujmu; úzko spätá s pojmami *harmónia*, *miera*, *symetria*, *proporcía*, *pôvab/grácia*; princíp rovnováhy hlboko zakotvený v povedomí starých Grékov (pozri *grécke antické umenie*); rovnováha je *normou* pre ich správanie, zákonom vývoja vesmíru, štruktúrou umeleckého diela; všetko späté s rovnováhou (*miera*, *striedmosť*, *primeranosť*, *súmernosť*) sa stáva synonymom *pravdy* a *krásky*; antická estetická rovnováha je estetikou zlatého streda, v ktorom sa majú zrušiť všetky krajnosti v jednoliaty celok; stredoveká estetika priamo konštatuje vzájomný súlad medzi kvalitou a kvantitou vecí, tento súlad vyjadruje proporionalita a *krása*, pričom princíp rovnováhy a miery prenášala za hranice tohto sveta poznateľného rozumom; pozri *kompozícia*, *kánon*; *eurytmia*

estetika - z gréc. *aisthetikos* – „vnímané *zmyslami*“; veda o pôsobení krásna na človeka; veda o povahe a zákonitostiach estetického objavovania skutočnosti človekom; jej predmetom sú umelecké aj mimo umelecké javy a procesy; objektívnym základom estetického osvojovania skutočnosti je tvorivá, praktická a cieľavedomá činnosť, v ktorej sa odhaľuje ľudská podstata, bytostné sily vo vzťahu k prírode a spoločnosti; od filozofie sa oddelila v 18.st. a názov od A.G.Baumgartena v

spise Aestetika (1750-1858); ako veda rôzne definovaná, vedľa obcej estetiky vyvinuté aj špeciálne estetiky sústredené na jednotlivé druhy umenia; európska estetika ovplyvnená antickou materialistickou a idealistickou estetikou (Aristoteles, Platon, Plotinos); pozri *odraz*, *purizmus*, *kaligrafia*; *gýč*, *brak*; *heroický*, *krása*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Aesthetics>

estetika japonská - japonská estetika

tzv. **estetika kľúčovej diery** - vo výtvarnom umení *portréty* žien v prirodzených *intímnych* pózach; objavuje sa už v postimpresionistických dielach Toulouse-Lautreca a najmä dielach impresionistického maliara Edgara Degasa; tieto zábery boli bezprecedentným krokom v dejinách výtvarného umenia

Estienne/estjen - dynastia francúzskeho tlačiaru a nakladateľa zo 16.st. v Paríži; pozri *Didotovci*; *polygrafia*

estilo desornamentado - *desornamentado/Herrerov štýl*

estilo florido/florido štýl/Gótico florido - šp. *kvitnúci štýl/kvetinový štýl*; pozri *Florisov štýl*

estilo greco-romano - Dudák: štýl španielskej *renesancie* v 2.štvrtine 16.st. v čase vlády kráľa Karola V.; v opozícii proti *platereskému štýlu* sa vyznačuje triezvosťou a vyváženými klasicistickými tvarmi; významný predstaviteľ: J.P.Machuca

estilo churrigueresco - *churriguerrizmus*

estilo Isabel - *štýl isabelský*

estilo Manuelino - *manuelský štýl*

estilo mozárabe - pozri *mozarabské umenie*

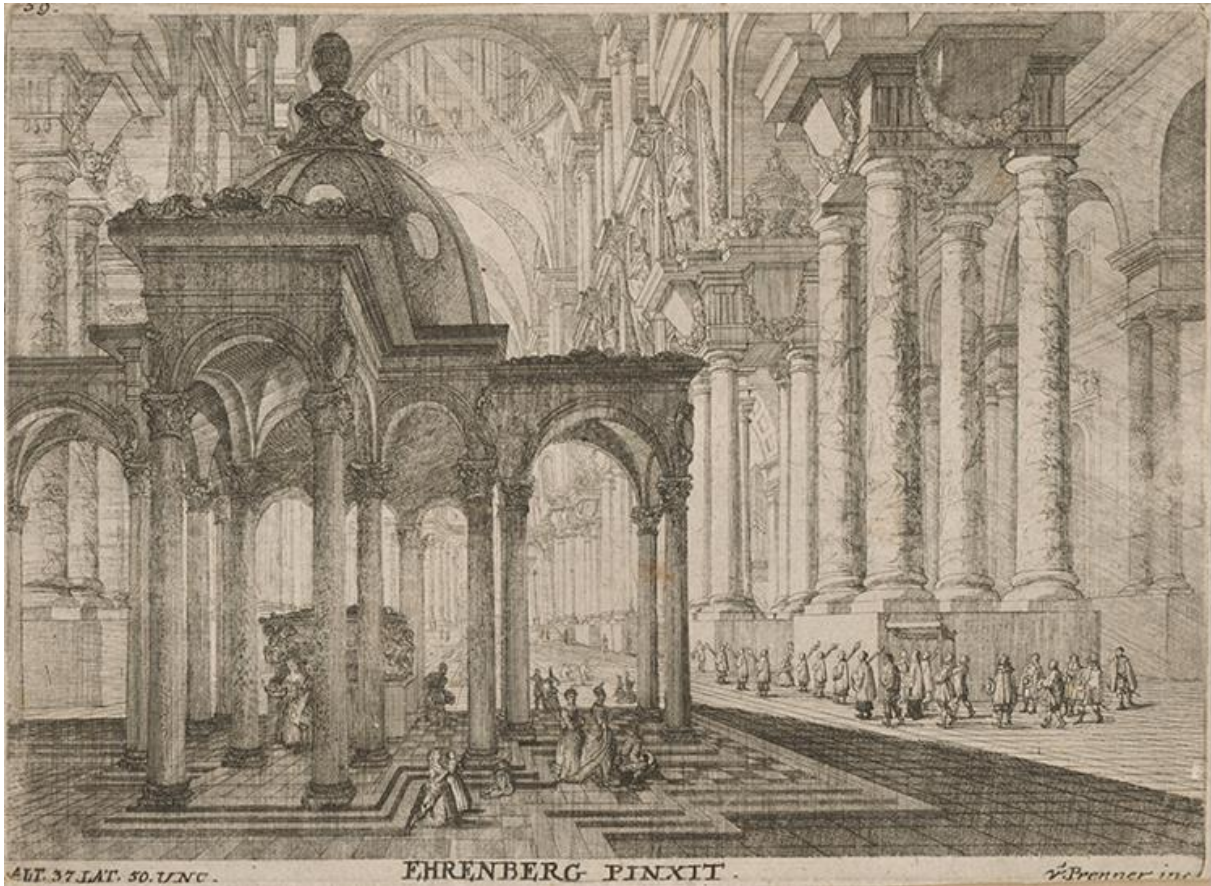
estilo mudéjar - *mudéjarský štýl*

estilo plateresco - *platereský štýl*

estípite - lichobežníkový *pilaster* v *barokovej* architektúre Latinskej Ameriky; pozri *architektúra brazílska*, *jezuitský sloh*

estofado - šp. *estofa* – „tkanina“; zvláštna forma *polychrómie* drevených *reliéfov* a *sôch*, rozvinutá v Španielsku; veľká *svietivosť* farieb dosiahnutá nanášaním na *pozlátenu* vrstvu upevnenú na *sadre* pokrývajúcu *reliéf* alebo *sochu*; prežarovanie *zlata* dáva farbám *teplú* a *vysokú žiarivosť*; technika aj názov odvodené od obliekania *sôch*, ktoré bolo vo Španielsku bežné a sledovalo *iluzívnu* nápodobu *skutočnosti*; technika *estofado* rozšírená v 2.pol.16.storočia, však skoro zanikla; pozri *španielske umenie*

estráda - zvýšenie *dlážky* o jeden alebo niekoľko *stupňov* vo vnútri miestnosti, napr. pred *trónom* (*katedra*), *oltárom*, *náhrobkom*, v *arkieri*; pozri *podesta*; *interiér*

A. J. Prenner a P. S. von Ehrenberg: Bohoslužby (1700-1760)

estrangelo/písmo evanjelií - najdôležitejší variant sýrskeho písma z prelomu letopočtu, ktoré pochádza zo starej aramejčiny; pozri *písmo, evanjelium*

ešop - rytecká ihla so šikmo zabrušeným hrotom, používaná pri *lepte* čiarkovom (pozri *taille-douce*), *crayonovej* technike/ *kriedovej* technike; rytá čiara je na začiatku aj na konci tupá, jej šírka (*taille*) je ovplyvniteľná a vryp sa približuje línii rytej rydlom; objaviteľom nástroja A. Bosse; ešop už používal v technike *leptu* francúzsky medirytca Jacques Callot (1592-1635); pozri *rytecké nástroje*

éta/ita - písmeno *gréckej abecedy*: ἦ, Η

Etana - legendárny sumerský vládca *Kiše* z prvej dynastie „po *potope*“; podľa legendy ho *orol* vyniesol na krídlach k nebu (do záhrad *Ištariných*); pozri *Mezopotámia, sumerské umenie*

Et in Arcadia ego - lat. – „V Arkádii, tam som ja“; obvyklý výklad je, že slovo ego (ja) sa vzťahuje na smrť, a *Arkádia* znamená *utopickú* krajinu; išlo vlastne o *memento mori*; počas staroveku veľa Grékov žilo v mestách blízko mora a viedlo mestský život; iba Arkádia, oblasť v stredu Peloponézu, symbolizovala čistý, vidiecky, idylický život, ďaleko od mesta; André Félibien v súvislosti s Poussinovým obrazom „Et in Arcadia ego“ vyložil frázu „Et in Arcadia ego“ tak, že znamená „človek pochovaný v tejto hrobke žil v Arkádii“, inými slovami, že si človek užil priveľa radosti života na zemi; tento výklad bol zvyčajný v 18.-19.st.; napr. William Hazlitt napísal v súvislosti s Poussinovým obrazom, že scéna s dvoma pastiermi prichádzajúcimi k hrobke s lebkou, znamená „Tiež som bol Arkádčan“; bývalá interpretácia (ego = smrť) je dnes považovaná za viac pravdepodobnú; námet mal vyznieť ako ironický kontrast medzi tieňom smrti a zvyčajným voľným veselím, ktoré stelesňovali nymfy a milenci v predstavách starovekej Arkádie; prvý výskyt hrobky s upomienkovým nápisom uprostred idylickej krajiny Arkádie sa objavuje vo Vergíliovi; od neho prevzal myšlienku umelecký okruh Lorenza Medici v rokoch 1460-1470, počas florentskej renesancie; taliansky básnik, humanista a epigramista Jacopo Sannazaro (†1530) nímalk Arkádiu ako stratený svet idylickej blaženosti; prvé známe vyobrazenie námetu „Et in Arcadia ego“ v zmysle memento mori sa objavuje v diele maliara Guercina v rokoch 1618 až 1622; Poussinova prvá verzia obrazu je pravdepodobne verziou Guercina; pozri *pastorále, Arkádia*

pozri *ars morendi*, *cursus mundi*, *dance macabre*, *Et in Arcadia ego*, *Gloriam finis mundi*, *chorea machabaetorum*, *corona triumphalis*, *imago mortis*, *In ictu oculi*, *memento mori*, *obrazy smrti*, *sapientia morendi*, *tanec smrti*, *triumf smrti*, *Vanitas*

http://en.wikipedia.org/wiki/Et_in_Arcadia_ego

G. F. Barbieri: Et in Arcadia Ego (1618-1622)

N. Poussin: Et in Arcadia Ego (1627)

N. Poussin: Et in Arcadia Ego (1637-1638)

Arkádski pastieri (reliéf podľa Poussinovej druhej verzie)

état - franc. – „stav“; prípis, ktorý vo spojení s číslom označuje stav *grafického listu* v jednotlivých fázach dokončovacích prác; je prípisom na *odtlačku skúšobnom*, t.j. pred tlačou dokončeného listu a číslovaním jeho nákladu; porovnaj *épreuve d'artiste/É.A*; pozri *grafické prípisky*

etážová nádoba - dve nádoby nad sebou s jedným dnom, vzácné výskyt už v *eneolite*, častejšie v *dobe bronzovej*, najmä v *knovízskej kultúre*

etážový hrob - *hrob etážový*

etážový štít - *štít etážový*

Etemenanki - zo sumerštiny.; stupňovitá stavba chrámového komplexu *Babylonu*, známa ako *Babylonská veža* (pozri *zikkurat*); súčasť chrámu Esagila v *Babylone*, zasväteného bohovi *Mardukovi*; obnovená pre pol.1.tis.pred Kr., v časoch Alexandra Veľkého už v troskách; o jej podobe informuje Hérodotos

Eteokles - v *gréckej mytológii* 1. syn *Oidipa* a *Iókasté*, brat *Antigóny*; spolu so svojim bratom prehovorili kráľa *Kreóna*, aby *Oidipa* vypovedal z *Théb*, na ktorým podľa veštby priniesol nešťastie; nakoniec *Eteokles* padol v bratovražednom boji s *Polyneikom*, keď bránil *Théby* (*Polyneikos* sa ako jeden zo *siedmich proti Thébam* zúčastnil výpravy proti mestu)

2.syn riečneho boha *Kefisa* a kráľ *Orchomenu*; jeho dcéry boli premenené na *cyprus* (*Biedermann*)

G. B. Tiepolo: Eteoklés a Polyneikés (výrez, 18.st.)

Eteoklyména - v *gréckej mytológii* dcéra *Mínya*, sestra *Mínyades*; unikla osudu svojich sestier, ktoré *Dionýzos* premenil na tvory neznášajúce svetlo, *netopiere*; matka *Iásona* a manželka iónskeho kráľa *Aisóna*; pozri *Iolka*

éter - pozri *štyri živly*, *zrkadlo* (*Baleka*)

Etiäinen - vo fínskom folklóre všetky miesta a veci, ako aj ľudské bytosti majú *haltija*, čiže svojho vlastného džina, strážcu, ducha; jeden taký *haltija* sa nazýva *etiäinen* („obraz“), *Doppelgänger* alebo len dojem, že ide pred osobou, robí veci, ktoré dotyčná osoba až neskôr urobí; napríklad ľudia čakajú doma, možno počujú zatvoriť dvierka, alebo dokonca vidia tieň alebo siluetu, toho, ktorý ešte neprišiel; *Etiäinen* môže tiež sa odkazovať na nejaký druh pocitu, že sa niečo stane; niekedy to môže napríklad upozorniť na nadchádzajúci zlý rok; jedným z vysvetlení pre zjavenie je, že keď človek na niekoho čaká, jeho očakávania môžu zväčšiť každodenné zvuky, napríklad mačky alebo vetra, a privedú ho k uvedomeniu si živej spomienky na človeka; táto spomienka bude mať tendenciu vytvárať pocit, že si pamätá príchod osoby; pokiaľ nikto nepríde, ďalej len „možný *etiäinen*“ je zabudnutý; *Etiäinen* častejšie označuje hosťa, ktorý nie je prekvapením, hoci mu nepredchádzalo akékoľvek oznámenie; v škandinávskom folklóre je mu blízky duch *vardøger*; predchádzajúci žijúceho človeka a konajúci v predstihu; pozri *fínska mytológia*, *vardøger*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Eti%C3%A4inen>

etická norma - *norma etická*

etika - náuka o mravnosti, pôvode a podstate morálneho vedomia a správania; pozri *hedonizmus*; *karikatúra*; *Kázeň na hore*; *kódex 4*; *morálka*, *slušnosť*, *mravnosť*, *krása*; *krotiteľstvo*; *ahinsa*; *orfické mystéria/orfizmus*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ethics>

etika hedonistická - hedonizmus

etiketa - 1. pravidlá spoločenského správania, najmä vo vyššej spoločnosti; súbor spoločenských zvyklostí, najmä v diplomatických stykoch; pozri *meč japonský*
2. graficky poňatá *nálepka*, *značka*; pozri *vigneta*

etimasia - hetimasia

„et in Jesum Christum, Filium eius unicum Dominum nostrum“ – lat. – „v Ježišovi Kristovi, synovi nášho jediného Pána“; nápis z Apoštolského vyznania viery na vyobrazeniach *apoštola Ondreja*

Etiópia - pozri *kráľovná zo Sáby*; *Afrika*; *Kopti*

-v súvislosti s heslom *opica*: podľa rímskeho spisovateľa Mucianusa (1.st.) sa opice rozlišujú podľa chvostov, sú v *depresii*, keď *mesiac* ustupuje a šťastné v nove; sú láskavé k svojim mláďatám a niekedy ich náhodou zabijú pri objímaní; opice s názvom *cynocephalis* sú neľútostné, ale satyris sú jemné; opice nemôžu žiť nikde inde než v Etiópii vo svojej rodnej krajine

B. dell Altissimo: Alchitrof cisár Etiópie (1568)

etiópske umenie -

<http://www.pinterest.com/gbgraf/koptowie-i-etiopczycy/>

Etna - sopka na *Sicílii*; v *gréckej mytológii* pozri *Tyfon*, *Enkelados*, *Hefaistos*; v *rímskej mytológii* pozri *Vulkán*, *Kyklopovia*

etnické skupiny podľa jazykovej rodiny -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ethnic_groups_by_language_family

etnické umenie - súhrnné označenie umenia pôvodných obyvateľov Afriky, Ameriky, Austrálie, Oceánie a niektorých ázijských etnických skupín; tvorba inšpirovaná kultom predkov, prírodnými božstvami a *mágiou* (*totem, fetiš, maska, kosť, lastúra, prírodné vlákna* ap.); rôzne oblasti akcentujú zvyčajne jeden druh umenia; černošská skulptúra, saharské a juhoafrické skalné maľby, *röntgenový štýl* obyvateľov Austrálie, indiánske umenie; tvorba *profánneho* charakteru (*šperk, textil, keramika, výzdoba úžitkových predmetov*); pozri *primitívne umenie, austrálske umenie, africké umenie/černošské umenie, oceánske umenie, Tiwi umenie; naivný realizmus; internacionalizácia, europocentrizmus, Die Brücke*

etnografia - historická veda zaoberajúca sa hmotnou a kultúrnou ľudovou kultúrou národov, národností a etnických skupín; pozri *expresionizmus, Die Brücke*

Etra - Aitra

Etruria – Malá čl. encyklopédia v súvislosti s heslom *Toskánsko*: pri Augustovom administratívnom delení *Talianska*, kraj Etruria; pozri *klíné*

etruská keramika - pozri *bucchero pesante, bucchero sotille*

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/8471231200/in/photostream/>

etruská mytológia - pozri *etruskí bohovia*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Etruscan_mythology

http://it.wikipedia.org/wiki/Categoria:Mitologia_etrusca

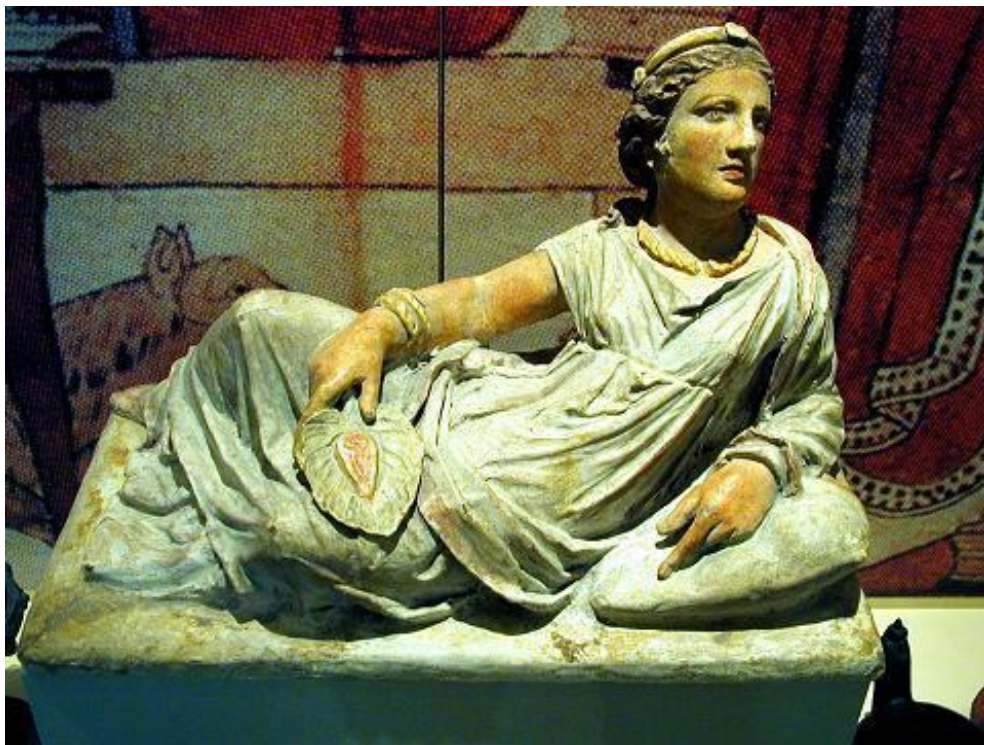
http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%AD%D1%82%D1%80%D1%83%D1%81%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F_%D0%BC%D0%B8%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F

etruské umenie - od 8.-2.st.pred Kr. v oblasti strednej časti Apeninského polostrova (dnešné Toskánsko; pozri *Kampánia*); v 8.st.pred Kr. nadväznosť na *villanovskú kultúru*, grécky *geometrický štýl* (vo figurálnej forme *kuros, kore*); v 7.st.pred Kr. vplyv *Perzie*, neskoršie *helenistického umenia*; spojovací článok medzi *gréckym* a *rímskym antickým umením*; viazané na náboženský kult mŕtvych > plastická výzdoba *sarkofágov* (pozri *tumulus*); vrchol v 3.st.pred Kr.- vplyv na *rímske umenie*; charakteristické črty: regionalizmus, umelecká anonymita, hrubšie prevedenie a tendencia postihnúť individuálne rysy; napriek umeleckej osobitosti etruské umenie v 1.st.pred Kr. splýva s rímskym umením; pozri *bucchero pesante, bucchero sottile, haruspex; Kapitolská vlčica, Apolón Vejský, Chiméra z Arezza, Mars z Todi; Saturnus, Silvanus, Minerva, Charun, Nethuns, Vertumnus/Vortumnus; peklo (Biedermann); busta, cippus; stéla, toskánsky poriadok; gladiátor; jarabica; Adam Style; nepravé dvere, klenba (Dudák); dromos; bronz; kararský mramor*

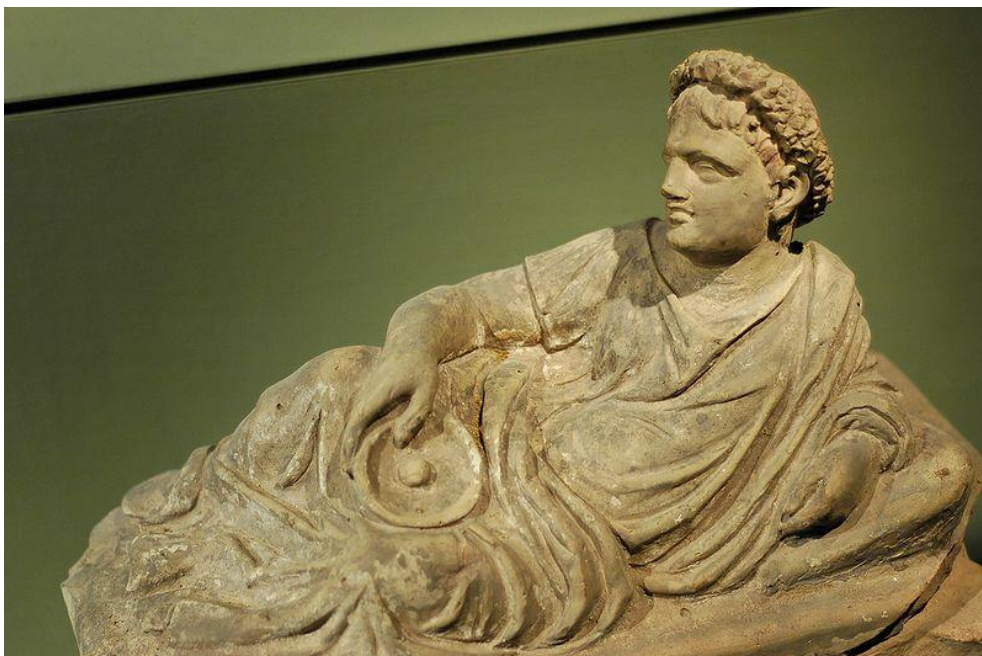
-v súvislosti s heslom *katakomby*: význam katakomb bol v ich maliarskej výzdobe, ktorá vychádzala z etruskej tradície; maľba predovšetkým v komorách, ale zvýrazňovala aj jednotlivé hroby

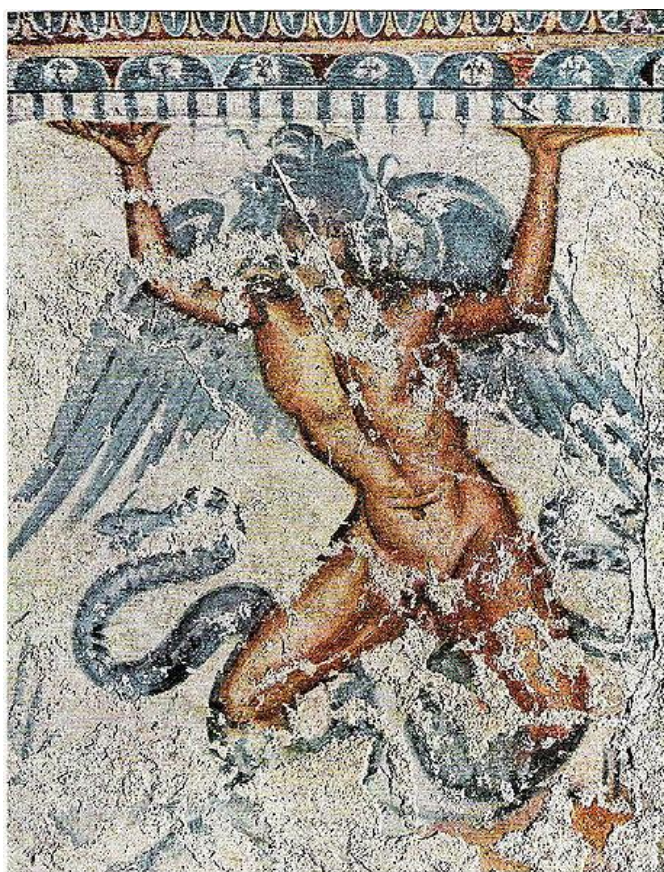
Hlava mladej ženy možno Leukothea (polychromovná terakota, vysoký reliéf, 3. štvrtina 4.st.pr.Kr.)

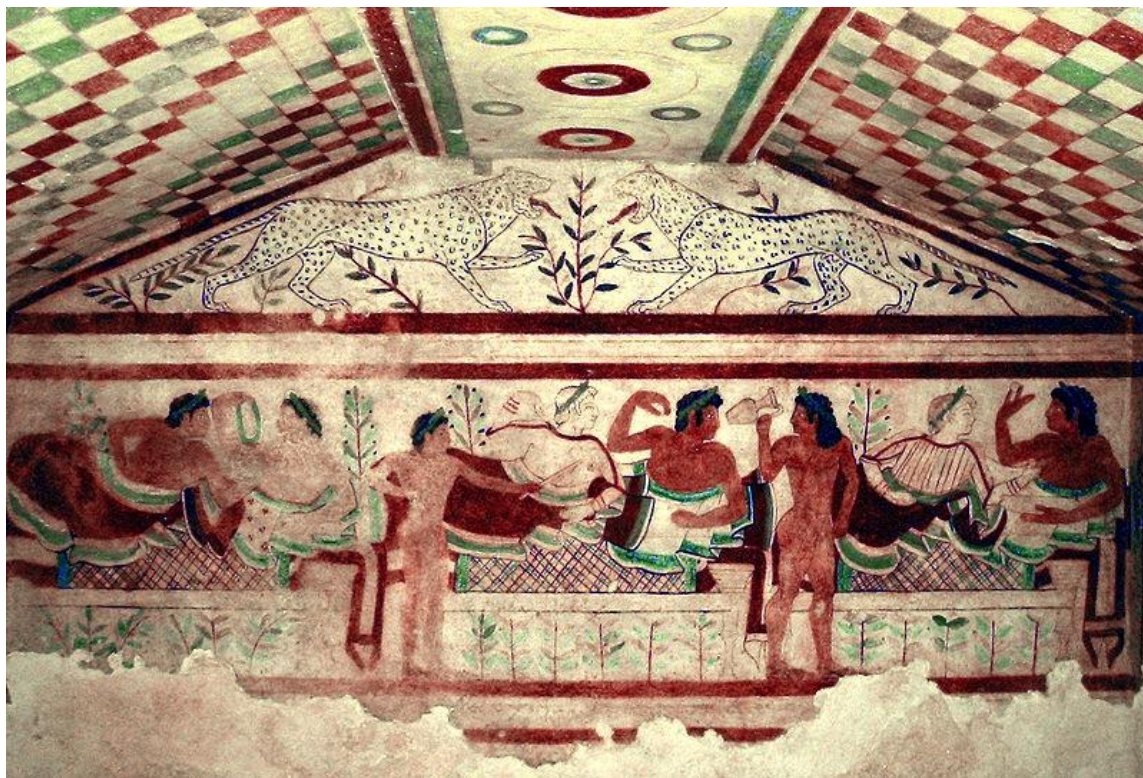
Etruská žena (sarkofág)

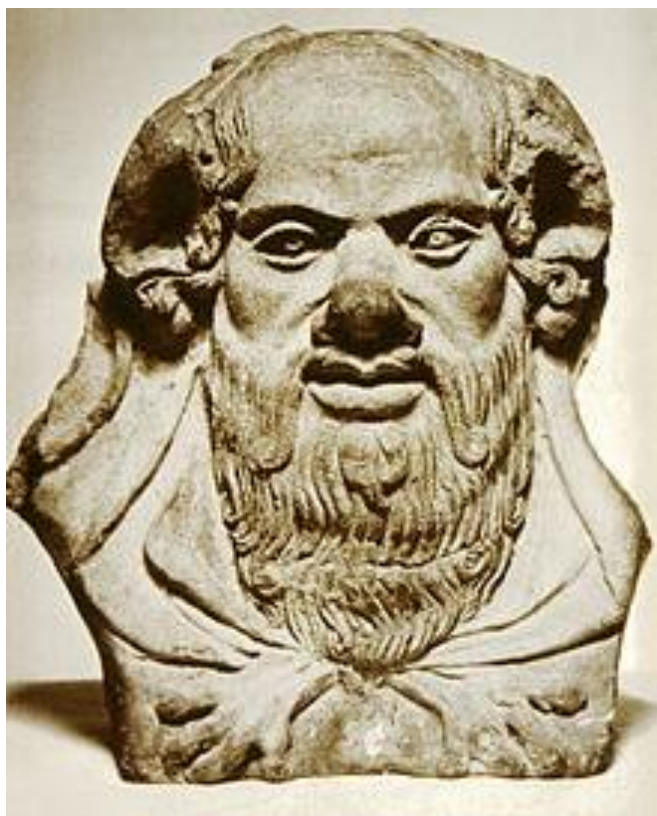
Etruský muž (sarkofág)

Tyfon (etruská nástenná malba)

Symposion (nástenná maľba v pohrebnej komore s názvom Hrobka leopardov, etruská nekropola v Tarquiniu v Lazio, Taliansko, 480-450pr.Kr.)

Silén (etruský antefix, 4.st.pr.Kr.)

Etruský antefix (6.st.pr.Kr.)

Gorgona (etruský antefix, Vulci, 1.st.pr.Kr.)

etruskí bohovia - pozri *Saturnus, Silvanus, Mervna, Minerva, Charun, Nethuns, Vertumnus/Vortumnus, Nortia, Albunea, Antrpa, Tages, Aplu*

http://en.wikipedia.org/wiki/Etruscan_mythology

http://sk.wikipedia.org/wiki/Etrusk%C3%A1_mytol%C3%B3gia

www v súvislosti s heslom *rímski bohovia - klasické rímske božstvá*:

rímska verzia	grécka verzia	etruská verzia	sféra vplyvu
Nona, Decuma a Morta	Klóthó, Lachesis a Antropos	Athrpa	bohyne osudu, sudičky v Grécku zvané Moiry, v Ríme Parky (lat. Parcae)
Jupiter/Iuppiter	Zeus	Tinia	najvyšší boh; spoločne s Martom sa podieľa na ochrane Ríma
Juno/Iuno	Hera	Uni	najvyššia bohyňa, ochrankyňa manželstva
Mars	Ares	Laran, tiež Maris	boh vojny a válečníctva, spoločne s Jovom a Quirinom sa podieľa na ochrane Ríma
Neptun	Poseidon	Nethuns	boh morí, oceánov a všetkých vôd, brat najvyššieho boha Jova (Dia)
Pluto, tiež Orcus	Hádes	Aita, tiež Eita	boh mŕtvych a podsvetia, brat najvyššieho boha Jova (Dia)
Bakchus, tiež Dionysus	Dionýzos	Fulfuns	boh vína a radovánok
Sol	Helios	Usil	boh slnka
Apollo	Apollón	Apulu, tiež Aplu	boh slnka
Janus	-	Culsans	boh brán, dvier a vchodov
Diana	Artemis	Artumnēs, tiež Aritimi	bohyňa lovu a mesiaca
Luna	Selene	Tiur	bohyňa mesiaca
Proserpina	Persefona	Prospenai	bohyňa smrti a vládkyňa podsvetia, manželka boha podsvetia
Merkur	Hermes	Turms	posol bohov
Minerva	Athéna	Menerva, tiež Menrva	bohyňa vojny a múdrosti
Venus, tiež Kypriis	Afrodita	Turan	bohyne lásky a krásy
Adonis	Adonis	Atunis	súvisel s ročnými obdobiami, milenec bohyne lásky
Eskulap (lat. Aesculapus)	Asklépios	Esplace	boh liečiteľstva
Vulcanus	Hefaistos	Sethlans	boh kováčov, remeselníkov a ohňa
Aurora	Eós	Thesan	bohyňa ranného zore
Herculer, tiež Hercules	Herakles	Hercle, tiež Hercele	hrdina prijatý medzi bohov, syn Dia a smrteľnej ženy Alkmény
Silvanus (zrejme etruského pôvodu)	-	?	nižší boh lesov a stád, ochranca sádov a vinohradníkov

etruskí králi - pozri *Porcena*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Etruscan_kings

Etruskovia - Etruskovia bol národ neznámeho pôvodu žijúci na severe Talianska, ktorý bol nakoniec včlenený do rímskej kultúry a politicky sa stal súčasťou Rímskej republiky; Etruskovia mali náboženstvo aj podpornú mytológiu; oboje absorbovali časti z predchádzajúcich domorodých a gréckych náboženstiev; ovplyvnení boli najmä Grékmi; veľa etruských zvykov, názorov a duchovna sa stalo súčasťou rímskej kultúry, vrátane rímskeho panteónu; Etruskovia mali polyteistický systém viery, takže všetky viditeľné javy boli považované za prejav božej sily a tá sila sa delila na božstvá, ktoré neustále pôsobili na ľudskom svete; evidentné sú tri odnože rozsiahlych etruských umeleckých motívov; jeden sa javí ako božstvá prírody: Catha a Usil, Slnko, Tivr, mesiac, Selvans, Turan, bohyňa lásky, Laran, boh vojny, Leinth, bohyňa smrti, Maris, Thalna, Turms a slávny Fufluns, ktorého meno sa vzťahuje (neznámo ako) na mesto Populonia a na „populus Romanus“ (ľud rímsky); pravdepodobne bol bohom ľudí; nad týmto spoločenstvom nižších božstiev vládol vyšší, zrejme prebratý indo-európsky systém: Tin alebo Tinia, nebesia, jeho manželka Uni (Juno), a Cel, bohyňa zeme; do etruského systému boli pridaní grécki bohovia: Aritimi (Artemis), Menrva (Minerva), Pacha (Bacchus); grécki hrdinovia, prevzatí od Homéra, sú tiež rozšírení v umeleckých motívoch; Etruskovia verili na blízky, osobný kontakt s bohmi; nerobili nič bez konzultácie s bohmi a bez ich znamení; tieto praktiky, ktoré by sme my brali ako *pover*y, boli úplne prevzaté Rimanmi; Boh sa nazýval ais (neskôr eis, plurál je aisar); miesto, kde sa bohovia nachádzali, sa volalo fanu alebo luth, posvätné miesto, rovnako ako favi, hrob alebo chrám; tam sa robila fler (plurál flerchva) „obeta, obetný dar“; okolo mun alebo muni, hrobiek, boli man alebo mani (lat. *Manes*), duchovia predkov; zosnulý cestoval do podsvetia nazývaného Aita „Hádes“ a teda môže byť nazývaný hinhial (doslova „(ten kto je) dole, naspodku“); špeciálny sudca, cechase, dozeral na cecha, alebo rath, sväté veci; každý človek mal náboženské povinnosti; vedeli čítať z pečene ovce, ktorú obetovali; máme k dispozícii model pečene vyrobenej z bronzu, ktorej náboženská hodnota je stále vecou debaty; *veštenie* pomocou haruspicie (haruspik, lat. *haruspex*), bolo označenie pre pôvodne etruského kňaza, ktorý sa venoval predpovedaniu budúcnosti z vnútorností obetovaných zvierat; tento spôsob veštenia sa nazýva haruspicia a jeho tradícia pochádzajúca z *krajiny úrodného polmesiaca*; tak ako Egypťania, aj Etruskovia verili na večný život, ale posmrtný blahobyt bol spojený so spôsobom pochovania; hrobky boli vo viacerých prípadoch lepšie zariadené ako domy, mali tam rozsiahle priestory, na stenách boli namaľované fresky a nechýbal tam ani nábytok; väčšina etruských hrobiek bola vyplienená; v hrobke, obzvlášť na *sarkofágu*, bola znázornená osoba, pravdepodobne tak, ako by chcela vyzeráť v posmrtnom živote; niektoré sochy sú veľmi realistické; nemáme žiadny problém s vizualizáciou vystupovania Etruskov; chceli, aby sme ich videli ako usmievavých ľudí, ktorí majú blízko k svojej rodine a priateľom; pozri *Porsena*

http://en.wikipedia.org/wiki/Etruscan_civilization

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Etruskov%C3%A9>

Etty William - (†1849); anglický umelec najlepšie známy pre jeho historické obrazy, ktoré obsahujú nahé postavy; bol prvý významný britský maliar aktov a zátiší; *anglickí maliari 19.st., maliari zátiší*

https://en.wikipedia.org/wiki/Preparing_for_a_Fancy_Dress_Ball

<http://www.tate.org.uk/art/artworks/hilton-rebecca-and-abrahams-servant-at-the-well-n00338>

W. Etty: Zlatý vek (1835-1840)

W. Etty: Kleopatrin príchod do Cilície (1821)

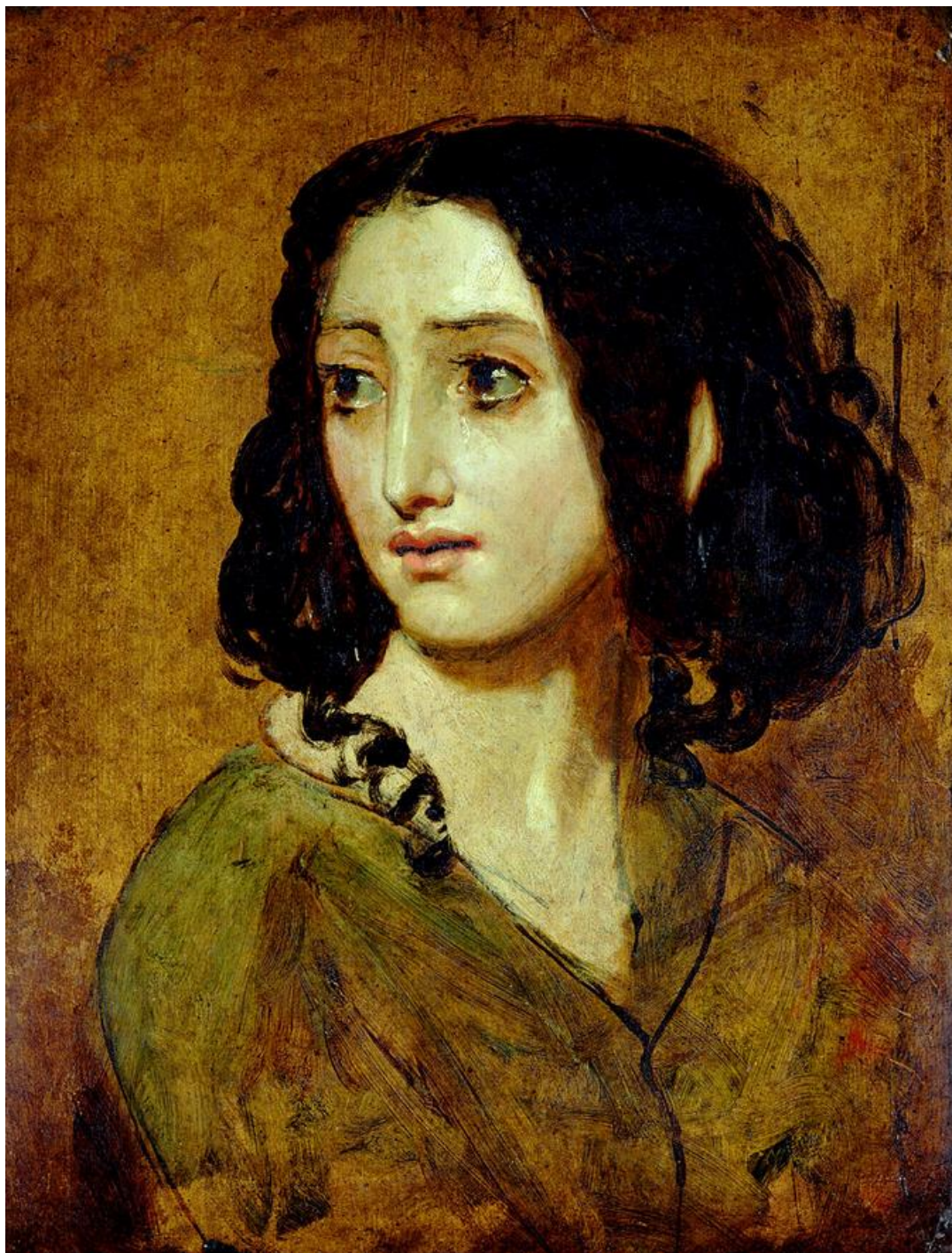
W. Etty: Nájdenie koralu (1820)

W. Etty: Sirény a Ulysses (1837)

W. Etty: Mŕtvy bažant a ovocie (1839)

W. Etty: Portrér Mlle Rachel (1841)

W. Etty: Kristus sa zjavuje Márii Magdaléne po vzkriesení (1834)

W. Etty: Lúčenie Hero a Leandra (1827)

W. Etty: Hero umierajúca na tele utopeného Leandra (1829)